

Novice.

— **Osebnosti.** Nadoskrbniku Vilj. Leithe v Idriji je podeljen naslov ces. svetnika. — Častno svetiljo je priznal deželni predsednik cerkovniku in šolski slugi Fr. Gabriču v Kranju. — Tajnikom goriške trgovske in obrtniške zbornice je imenovan Anton Bisjak. Ali zna ta gospod slovenski? Sicer je tako vprašanje nezmislno v deželi, ki je v veliki večini slovenska, toda v sedanjih razmerah je vse mogoče. — Kontrolor moške kaznilnice v Mariboru V. Wenedickter je dobil naslov in značaj oskrbnika. — Sodni pristav v Trstu gospod I. T. Gentili je imenovan sodni tajnikom istotam. — Sodni tajnik v Pulju g. Viktor Devetak je premeščen v Gorico, avskultant g. Jurij Corazza pa je imenovan sodnim pristavom v Buzetu. — Gospod Luka Trafenik, nadučitelj v pokoju pri Sv. Florijanu poleg Rogateca, je dobil častno svetinjo za štiridesetletno vzorno službovanje. — G. Hinko Rebolj, železniški uradnik, je prestavljen iz Ribnice na postajo v Kamnik.

— **Umetniško društvo.** Te dni zbralo se je nekaj slovenskih umetnikov v Ljubljani, ki so sklenili, da predložijo v kratkem deželni vladi pravila za novo umetniško društvo, ki naj zastopa interese domačih kiparjev in slikarjev, ter prireja v Ljubljani razstave slovenskih, slovanskih in drugih umetnikov. Slovenci imamo mnogo slikarjev in kiparjev, ki so razkropljeni brez vsakega središča po vsem svetu. Umetniško društvo bo skrbelo za to, da se oddajo umetniška dela na Slovenskem pred vsem domačim umetnikom, da se prodajo njihova dela, ki se razstavijo v Ljubljani, ter bode podpiral one domačine, ki se bavijo z umetnostjo. Jdnakc društvo imajo češki in hrvaški umetniki.

— **Pomiloščenje vojaških begunov.** Vojno ministerstvo je odredilo, da je onim osebam reserve stalne armade in mornarice, katerim je bila z najvišjim odlokom z dne 2. decembra lanskega leta odpuščena kazen radi pregreška begunstva, zamujeni čas všteti v skupno službo, in jim tudi ni potreba dopolniti zamujenih vojaških vaj.

— **Trgovski minister v Trstu.** Dne 26 t. m. došel je v Trst baron Dipauli, da se prisostvuje zrinjenju v morje velikega trgovskega parobroda „Nadvojvoda Fran Ferdinand“. Minister hoče pregledati še več v njegov delokrog spadajočih zadev v Trstu, kjer se bode v ta namen mudil več dni.

— **«Slavisches Echo».** „Slovanski Svet“ piše: Pod tem naslovom prične meseca aprila tega leta na Dunaju izhajati politiški list, ki bo donášal nepristranska poročila iz vseh slovanskih narodov. Kazal bo že tujemu svetu, kaj zahtevajo Slovani, in primerjal te zahteve s pretenzijami drugih narodov, ki so s Slovani v večji ali manjši dotiki. Presojal bode kritično zlasti bojevanje nasprotnikov slovanskih v Avstro-Ogerski in v obče kazal, kake so prav za prav stvari in razmere. Slovanski narodi bodo imeli v „Slavisches Echo“ prostor, da se bodo mogli slišati kar možno različni glasovi o mnenju in stremljenju teh narodov. Opozarjamo s tem na novi list, ki utegne zbirati okolo se dejatelje vseh slovanskih narodov.

— **Odbor katoliškega političnega društva** si je sestavil za tekoče leto nastopno načelstvo: Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; A. Kalan in dr. Papež podpredsednik; V. Schweitzer, tajnik in dr. J. Janežič, blagajnik.

— **V Mošnjah pri Radovljici** ustanovilo se je povodom 50letnega vladanja našega presvetlega vladarja „Prostovoljno gasilno društvo“. V načelstvo so voljeni gg: Fran Kocijančič, načelnik; Ivan Reš, podnačelnik; Andrej Jurgele, blagajnik; Ign. Rozman, tajnik.

— **Štajerski deželni odbor** je razpisal za prihodnje šolsko leto 29 ustanov za gluhome otroke, ki imajo domo-

vinsko pravico na Štajerskem. Prošnje do 30. aprila ravnateljstvu dež. gluhome.

— **Dopolnilna volitev v Pazinu.** „Edinost“ pripoveduje tako - le: O sestavljanju volilnih list je bilo interesovanim županstvom stališče različno. V Pazinu in Labinju n. pr. niso bili vpisani le oni volilci, ki so bili v zadnjih volilnih listah za občinske volitve vpisani v 1. ali 2. razred, ali ki so že tedaj plačevali 10 gld. direktnega davka, marveč so bili uvrščeni tudi oni, ki so še le pozneje dosegli ta zahtevana svojstva, dočim pa so v Plominu jednostavno prepisali 1. in 2. razred. Proti volilnim listam v Pazinu so se predložile reklamacije na c. kr. okrajno glavarstvo toliko z jedne, kolikor z druge strani, dočim je proti labinjskim in plominskim volilnim listam reklamovala samo hrvatska stranka. Reklamacije hrvatske stranke so se vračale z opazko, da deželni volilni red nič ne določa o reklamacijah. Na kompetentnem mestu se je reklo, da v volilne liste morejo biti vpisani le oni in tako, ki in kakor so bili uvrščeni v zadnje občinske volilne liste. V tem smislu je c. kr. okrajno glavarstvo brisalo v pazinskih in labinjskih listinah vse one volilce, plačujoče preko deset gld., ki niso bili že v zadnjih volilnih listah. V kričečem nasprotju s tem pa je isto okrajno glavarstvo ne le pustilo v listah one uradnike, ki so bili nameščeni v Pazinu po zadnjih občinskih volitvah, ter tri novoimenovane zdravnike in enega učitelja v Labinju, ampak je še celo samo uvrstilo dva taka uradnika. Na ta način je torej došlo v pazinsko listo 11, v labinjsko pa 4 volilci, ki niso bili v listah za občinske volitve. In isto c. kr. okrajno glavarstvo je vendar zaključilo volilne liste z opazko, da popolnoma odgovarjajo občinskim volilnim listam!! V Pazinu je zastopnik vlade, gospod okrajni glavar Šorli, pozval v komisijo tri člene in organe italijanske manjšine, a samo jednega iz ogromne hrvatske večine!! Nadalje pripoveduje, da so „glasovali“ tudi taki, katerih niti zraven ni bilo, mrtvi, ljudje, ki nimajo nikake pravice glasovati itd. Razvidno je, da bi bil moral biti izvoljen gospod dr. Šime Kureliš. Italijani sami priznavajo da ta zmaga v prizadetih skupinah je bila — zadnja.

— **Ustanovljenje brzojavne postaje v Mojstrani.** Dne 24. marca 1899. odp. la se je v Mojstrani, v političnem okraju Radovljica nova brzojavna postaja z omejeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštnim uradom.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu** določila je od 1. aprila t. l. naprej poslovanje s strankami vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne izvzemši velikonočne, binkošne in božične praznike in praznik sv. Rešnjega Telesa. Popoldne pa so uradni prostori za stranke zaprti.

— **Dr. Krstič.** Deželno sodišče v Trstu je obsodilo znanega renegata dr. Krstiča na sedem dni zopora zaradi žaljenja javnih organov. Obtožen je bil zaradi javnega nasilstva. Ta človek je res neroden.

— **Italijanska šola v Podgori pri Gorici.** Občina Podgora je odpravila laško ljudsko šolo, ker ni bilo po zakonu določnega števila laških otrok in ker občina ni dolžna skrbeti za otroke iz Italije. Deželni šolski svet goriški je bil seveda odredil, da se mora šola zopet odpreti. Proti temu naročilu je občina pritožila na ministerstvo. Lahki so bili tako trdno prepričani, da se ne more prisiliti podgorske občine, naj vzdržuje laško šolo, da je „Lege Nazionale“ ustanovila v Podgori posebno društveno šolo. — Sedaj pa se je zgodilo, česar ni nihče pričakoval. Ministerstvo je namreč, odbilo pritožbo podgorske občine in jej naročilo, da more zopet otvoriti laško šolo. Ob sebi je umevno, da se podgorska občina proti tej ministerski razsodbi pritoži na upravno sodišče.

— **Češki turisti** prirede od 3. do 22. maja izlet v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno. Okolu 26. maja se povrnejo skozi Zagreb in Ljubljano v Prago.

— **Visoki gost** Iz Postojine se poroča, da se je 21. t. m. opoldne z Divače pripeljala nadvojvodinja Gizela

in popoldne ob 5. uri ugledala si postojinsko jamo. Spremljal jo je v jami okr. glavar vitez Laschan. Zvečer se je nadvojvodinja odpeljala na Dunaj.

— **Postojinsko jamo** ogledal si je 23. t. m. dopoldne vojvoda Filip Orleanski pod vodstvom okr. glavarja viteza Laschana ter se popoldne s posebnim vlakom odpeljal v Reko.

— **Knjige »Slovenske Matice«.** Prejeli smo: I. Letopis „Slovenske Matice“ za leto 1898, uredil Anton Bartel. Vsebina: 1. I. Vrhovec: Meščanski špital. (Doneski h kulturni zgodovini ljubljanskega mesta) 2. dr. Fr. Vidic: Nekaj o razmerju slovenskih Trubarjevih spisov k protestantskim hrvatskim knjigam. 3. Ivan Steklasa: Ivan Turjaški, krajiški zapovednik. 4. L. Pintar: Slovanski in besedoslovni paberki. 5. † Ivan Bernik: Duševna izobrazba človeštva in žensko vprašanje. 6. Ivan Vrhovec: Veliki šenklaški zvon v Ljubljani — čegav je? 7. R. Perušek: Bibliografija slovenska. 8. E. Lah: Letopis „Slovenske Matice“. II. Slovenske narodne pesmi, IV. snopič (konec I. zvezka) uredil dr. K. Štrekelj. III. Zgodovina slovenskega slovstva IV. del; spisal prof. dr. Karol Glaser. IV. Zabavna knjižica: Cerknjsko jezero, spisal Jožef Žirovnik, nadučitelj. V. Ant. Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov. Vsebina tej knjigi je: I. Fr. Ks. Meško: Slike in povesti: Drama v vasi. — Bolnik. (Studija.) — Sestanek. (Črtica). — Berač. (Slika.) — Zaradi mačke. (Črtica) — Baška o kreposti (Črtica iz mestnega življenja.) — Srakoperjeva hruška. (Slika iz vasi.) — V salonu gospe Sokolove. (Slika iz malomestnega življenja). II. Fr. Levec: Strelov „Popotnik“. (Knjižno zgodovinska črtica). III. Anton Medved: Uzori — Na deželi. IV. Fr. Levec: Ob stoletnici Janeza Vesela Koseskega. VI. Električna, nje proizvodnja in uporaba; spisal Ivan Šubic, II. del.

— **Praščjereja.** Pred mesecem dni razstavljen je bil prašič domače reje v Ljubljani, ki je tehtal 391 kg. V znani gostilni pri Starmanu v Luži v župniji sv. Lenart pa so izredili prašiča domače reje in ga dne 22. t. m. prodali v Loko mesarju Drojaku v Puštalu. Tehtal je 707 funtov ali 395 90 kg. To je lep napredek v domači reji. Gospod Janez Tojkar sme biti ponosen, kakor tudi gospodinja, da se kaj takega izredi v njiju hlevu, ker pri nas ni to nekaj navadnega. V jeseni pa je tudi ravno tam dala svoje življenje svinja, ki je tudi tehtala pet centov.

— **V Ameriko** je prišlo kakor poročila „Glas Naroda“ do konca svečana 72 slovenskih izselnikov. Ta mesec jih pričakujejo 150. — Mihael Mayerle iz Podgrada v črnomaljskem okraju hotel jo je že dvakrat popihati v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Imel pa je obakrat smolo, da ga je ljubljanski stražnik prijel.

— **Dva vola ukradena.** Posestniku Antonu Kiču v Doberniku bila sta 20. t. m. na sejmu v Mirni peči pred Leščevo gostilno ukradena dva vola. Jeden je bil siv, marogast, drug pa pšenične barve z belimi lisami. Vola sta vredna okoli 200 gld.

— **Okrog Leskovice pod Blegošem** klati se te dni neki jelen, nenavadna žival tu. Od kod je sem pribežal, se ne ve. Pride celo blizo hiš, pa veliki zameti snega, ki še vedno naletuje, ga bodo gotovo od tu pregnali.

— **Svarilo.** Znani agent Silvio Nodari v Vidmu (Udine) na Laškem vabi delavce v američanske rudokope in jim obeta plačila od 5 do 7 gld na dan, češ, da so zadnji čas dobili v Ameriki rude v ogromni meri, tako da se rabi več tisoč delavcev za več let. To je vse neresnično in ima le namen, ljudi zapeljati, da bi se oglasili pri Nodariju za izseljevanje v Ameriko. Gorje tistemu, ki bi se podal po tej poti v Ameriko. Trpljenje in beda ga čakata, ne pa masten zaslužek, kakor ga obeta Nodari.

— **Nenadna smrt.** Z Vrha pri Vinici se poroča: V nedeljo zjutraj dne 19. t. m. je prišel 70letni cigan Ivan Hudovorac v neko hišo v Dragi, tukajšnje župnije in je vprašal, da li mu dajo kako orodje kovati ali popraviti. Tu mu reče neki mož: Ivan, slišali smo, da ste umrli. Cigan odgovori: Da, jaz bom drugikrat umrl, sedaj ni časa, in se zgrudi od kapi zadet mrtev na tla.

— **Detomorka** V Kranju je popustila dekla Marjana Blažun svojo novorojeno dete na mrzlih tleh, tako da je zmrznilo. Blažun je odnesla mrtvo dete potem v svisli. Brezsrčno mater izročili so orožniki sodniji.

— **Nezgoda.** Elizabeta Thomas, 83 let stara zasebnica v Ljubljani, je pretečene dni na cesti v mestni log izpodrsnila in padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo nad členkom. Prenesli so jo v deželno bolnico. Sploh se nam je tiste dni prijavilo več nezgod na potih in cestah. Hišni posestniki bi pač morali skrbeti za to, da bi se pota ob tako neugodnem v. emenu, kakor je bilo pretečeni teden, večkrat snažila in potrosila s prstjo.

— **Nesreča.** V soboto 18. t. m. je kurat Alojzij Bratina v Gabri pri Ajdovščini na Goriškem delal umetalni ogenj. Pri mešanju raznih tvarin je nastala eksplozija, ki je kuratu odtrgala levo roko in dva prsta desne roke, katera je vrgla skozi dvojno okno na cesto, ter ga sploh znatno poškodovala. Kurata so pripeljali v goriško bolnico.

— **Ogenj.** Posestnici Uršuli Ocepek v Vidergi v kandrski občini je 13. t. m. pogorelo poslopje z vsem pohištvo in pridelki. Provročena škoda znaša 2000 gld. Poslopje ni bilo zavarovano.

— **Velikanski požar v New Yorku.** V petek dne 17. t. m. je pogorel v Now Yorku velikanski „Windsor-Hôtel“. Ta hôtel je imel 7 nadstropij in 600 sob. Goreti je začelo v drugem nadstropju. Hkrati so bila v ognju vsa nadstropja. Hôtel je bil poln ljudij. Zgorelo je mnogo oseb, govori se, da do 60. Mej rešenimi je tudi brat predsednika Zjedinjenih držav, Mac Kinleya. Škoda se ceni na 1 milijon dolarjev.

— **Otroka in sebe umorila** Na Dunaju je izginila že 12. t. m. žena pekovskega pomočnika Magdalena Kurzmann s šestletno hčerko Rozo in štiri letnim sinkom Antonom. Vse iskanje je bilo dosedaj zaman. Ker je Kurzmann s svojo ženo jako grdo ravnal, je vsakdo mnenja, da je nesrečnica umorila otroka in sebe.

— **Ruski koledar.** V Rusiji se vedno širši krogi izražajo za popravo ruskega koledarja. Tako je ruska astronomska družba sklenila, da se bode posebna komisija bavila s tem vprašanjem. Teh posvetovanj se bodo udeležali tudi cerkveni zastopniki.

— **Potratljivost** Iz New Yorka se poroča, da se bode dne 4. aprila Viljem Vanderbilt poročil z gospico V. Fair. Oba sta iz milijonarskih družin. Zaročeni prstan neveste velja malenkost 40.000 dolarjev.

— **Zbirka ptičjih jajec.** Neki Nehrkoru v Brunšviku ima blizu 4000 vrst ptičjih jajec. Za zbirko v britanskem muzeju je njegova največja ter obseza jajca vseh, v Evropi živečih ptičev in veliko vrst iz tujih dežel.

— **Število nenemških otrok v Prusiji.** Na vsakih 100 prebivalcev v Prusiji pripade 12 poljskih otrok. Sploh obiskuje tukaj šole 4.700.000 otrok, od teh je poljskih 362.000. L. 1891 jih je bilo 495.000, l. 1897 že 557.000. V Poljski Šleziji narašča število poljskih šolskih otrok najboljše 67% jih je. Kjer pa bivajo poljski protestantje, tam se otroci ponemčujejo. Pred 8 leti jih je bilo 12.838, zdaj pa samo 10.972. Druge narodnosti imajo otrok: danska 24.000, litevska 20.000, češka 14.000, lužiška 12.000. Slovanskih šolskih otrok v Prusiji je toraj nad 700.000.